

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel wychowania fizycznego (233025)

**Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
(z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel wychowania fizycznego (233025)

**Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
(z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel wychowania fizycznego (233025)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [69]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <http://www.freeimages.com> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Planowanie i organizowanie pracy zgodnie z polityką edukacyjną	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych	11
3.4. Kompetencje społeczne	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	14
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Nauczyciel wychowania fizycznego 233025

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Trener.
- Nauczyciel WF-u.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2330 Secondary education teachers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja P – Edukacja.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Zenon Baczewski – Szkoła Podstawowa nr 44, Bytom.
- Marek Motyka – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Wierzbicy, Wierzbica.
- Halina Zwolska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Kupidura – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Konrad Główka – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Grójcu, Grójec.
- Danuta Sawicka – III Liceum Ogólnokształcące im. płk. Dionizego Czachowskiego, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Mirosław Górczyński – Forum Związków Zawodowych, Branża Nauki i Oświaty, Warszawa.
- Bożena Harasimowicz – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, Częstochowa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Nauczyciel wychowania fizycznego prowadzi zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, nauczając przedmiotu wychowanie fizyczne. Realizuje podstawę programową⁸, dba o kształtowanie wiedzy i umiejętności oraz rozwój psychofizyczny uczniów w szkołach różnych typów.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Nauczyciel wychowania fizycznego realizuje podstawę programową, dba o wszechstronny rozwój uczniów poprzez nabywanie wiedzy i umiejętności, rozwijanie sprawności oraz kreowanie zdrowego stylu życia. Kształtuje u uczniów sprawność fizyczną; realizuje podstawę programową wychowania fizycznego według zasad współczesnej dydaktyki² z zastosowaniem nowoczesnych metod nauczania i środków dydaktycznych. Aktualizuje treści kształcenia w związku z rozwojem dyscyplin sportowych, wykorzystuje w pracy metody aktywizujące⁶ ucznia.

Nauczyciel wychowania fizycznego ocenia sprawność fizyczną i umiejętności uczniów oraz analizuje przyczyny ich niepowodzeń. Współdziała w ramach zespołu z innymi nauczycielami wychowania fizycznego oraz z nauczycielami innych przedmiotów w celu doskonalenia pracy pedagogicznej. Zapewnia uczniom bezpieczne warunki do nauki poprzez dbałość o bazę sportową szkoły i jej wyposażenie. Dbą o rozwój psychofizyczny uczniów, współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów, prowadzi dokumentację szkolną.

WAŻNE:

Nauczyciel wychowania fizycznego zobowiązany jest do znajomości prawa oświatowego i prawa pracy oraz ich przestrzegania.

Sposoby wykonywania pracy

Nauczyciel wychowania fizycznego wykonuje pracę w relacji z uczniem polegającą na:

- organizowaniu i prowadzeniu zajęć sportowo-ruchowych zgodnie z podstawą programową na danym poziomie edukacyjnym,
- przygotowaniu się do zajęć pod względem merytorycznym z wykorzystaniem opracowanego konspektu (scenariusza zajęć),
- dobieraniu form i metod ćwiczeń w zależności od możliwości uczniów zdrowych, chorych i/lub z niepełnosprawnością, jak również wieku i płci,
- przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa, aby zapobiegać urazom i kontuzjom ćwiczących,
- asekurowaniu uczniów podczas ćwiczeń,
- kontrolowaniu i obsłudze sprzętu sportowego lub/i muzycznego.

WAŻNE:

Nauczyciel wychowania fizycznego w trakcie zajęć ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów/słuchaczy.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Nauczyciel wychowania fizycznego prowadzi zajęcia w obiektach dostosowanych, pod względem bezpieczeństwa, do wykonywania zajęć sportowo-ruchowych:

- w pomieszczeniach zamkniętych,
- na wolnym powietrzu,
- w wodzie,
- na lodzie.

Zazwyczaj praca jest wykonywana:

- w salach gimnastycznych,
- na boiskach: boisko trawiaste, boisko asfaltowe, bieżnia (tzw. sektor sportowy),
- na basenach,
- na lodowiskach,
- na ścieżkach zdrowia,
- w miejscach odbywania się różnych zawodów sportowych oraz obozów sportowych.

Stanowisko pracy nauczyciela wychowania fizycznego uzależnione jest od zmieniających się warunków atmosferycznych (w przypadku jeśli zajęcia są prowadzone na wolnym powietrzu).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Nauczyciel wychowania fizycznego w swojej pracy wykorzystuje m.in.:

- maty i materace,
- drabinki gimnastyczne,
- skrzynie,
- hantle,
- sztangi,
- bieżnie,
- rowery,
- piłki różnych typów,
- laski gimnastyczne,
- skakanki,
- uchwyty do pompek,
- obciążniki na ręce i nogi, kamizelki z obciążnikami,
- inny sprzęt spełniający normy bezpieczeństwa, który można wykorzystywać do ćwiczeń.

Organizacja pracy

Nauczyciel wychowania fizycznego to zawód wymagający kreatywności w zakresie planowania, organizowania i prowadzenia zajęć ruchowo-sportowych i realizacji podstawy programowej. Praca nauczyciela wychowania fizycznego może mieć charakter pracy jednozmianowej lub dwuzmianowej, w zależności od organizacji pracy szkoły.

Nauczyciel wychowania fizycznego zobowiązany jest również do pełnienia dyżurów w miejscach wyznaczonych przez dyrektora szkoły, systematycznych konsultacji z rodzicami, opracowywania i prowadzenia dokumentacji szkolnej, zastępstw doraźnych, obsługiwanie urządzeń biurowych oraz bieżącej kontroli stanu pomocy dydaktycznych.

Nauczyciel wychowania fizycznego podlega dyrektorowi własnej placówki oświatowej oraz Kuratorium Oświaty.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Nauczyciel wychowania fizycznego jest narażony w szczególności na:

- hałas spowodowany głośnym zachowaniem uczniów,
- kontuzje sportowe,
- urazy mechaniczne,
- przeciążenia narządu ruchu,
- przeciążenia aparatu mowy,
- nadmierny wysiłek fizyczny,
- złe oświetlenie,
- stres wywołany obciążeniem psychicznym (duża odpowiedzialność za bezpieczeństwo podopiecznych).

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć:

- choroby krtani i strun głosowych,
- przewlekłe choroby układu mięśniowo-szkieletowego wywołane stałym przeciążaniem narządu ruchu,
- zmiany zwyrodnieniowe w obrębie kręgosłupa oraz powierzchni stawowych kończyn dolnych i górnych,
- zmiany stanu ścięgien mięśniowych i więzadeł będące wynikiem wieloletnich obciążeń fizycznych.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **nauczyciel wychowania fizycznego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- wysoka ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu mięśniowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- szybki refleks,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks,
- powonienie,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia pedagogiczne i organizacyjne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- zdolność motywowania podopiecznych,
- zdolność pracy w zespole,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- zdolność nawiązywania kontaktu z dziećmi/uczniami,
- łatwość wypowiadania się w mowie lub w piśmie,
- zdolności rytmiczne;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- łatwość przenoszenia uwagi z jednej czynności na drugą,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- odporność emocjonalna,
- radzenie sobie ze stresem,
- komunikatywność,
- wytrwałość,
- cierpliwość,
- elastyczność i otwartość na zmiany,
- serdeczność,
- tolerancyjność,
- ekspresyjność,
- dobra dykcja,
- inicjatywność,
- kontrolowanie własnych emocji,
- empatia,
- miła aparycja,
- dążenie do osiągnięcia celów,
- gotowość do ustawicznego uczenia się.

WAŻNE:

Aby zostać dobrym **nauczycielem wychowania fizycznego**, trzeba oprócz świetnej kondycji fizycznej lubić pracę z dziećmi, być otwartym na zmiany i gotowym do podejmowania ciągle nowych wyzwań zawodowych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** wymagana jest wysoka sprawność i kondycja fizyczna.

Przeciwwskazaniami do pracy w zawodzie nauczyciel wychowania fizycznego są m.in:

- niesprawność ruchowa,
- zdiagnozowana dyskopatia³,
- choroby przewlekłe,

- choroby ograniczające sprawność ruchową,
- niewydolność układu kostno-stawowego i mięśniowego,
- zaburzenia równowagi,
- padaczka⁷,
- niewydolność układu krążenia i oddechowego, z ostrym przebiegiem.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** wymagane jest wykształcenie wyższe (studia na kierunku wychowanie fizyczne) oraz przygotowanie pedagogiczne lub ukończenie studiów podyplomowych o specjalności wychowanie fizyczne.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** może wykonywać osoba, która posiada:

- dyplom ukończenia studiów II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku wychowanie fizyczne oraz przygotowanie pedagogiczne lub
- dyplom ukończenia studiów II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku innym niż wychowanie fizyczne i dyplom ukończenia studiów podyplomowych w zakresie wychowania fizycznego oraz przygotowanie pedagogiczne.

W zawodzie nauczyciel wychowania fizycznego preferowane jest ciągłe doszkącanie i doskonalenie zawodowe, śledzenie przepisów prawa oświatowego, a także uczestnictwo w różnych formach.

Pracodawcy preferują osoby z dodatkowymi uprawnieniami np. instruktora, trenera, coacha.

WAŻNE:

W zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** wymagana jest niekaralność za przestępstwa umyślne.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Nauczyciel wychowania fizycznego ma możliwość rozwoju zawodowego poprzez:

- przejście całej ścieżki awansu zawodowego: nauczyciel stażysta, nauczyciel kontraktowy, nauczyciel mianowany, nauczyciel dyplomowany,
- ukończenie studiów III stopnia,
- otrzymania tytułu honorowego Profesora Oświaty za wyróżniającą pracę dydaktyczno-wychowawczą,
- objęcie stanowiska dyrektora szkoły/placówki oświatowej (pod warunkiem ukończeniu studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i wygrania konkursu na to stanowisko),
- podjęcie pracy w zawodach pokrewnych (pod warunkiem uzupełnienia wymaganych kwalifikacji).

Możliwości potwierdzania kompetencji

Podstawowym wyznacznikiem potwierdzenia kompetencji w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** jest ukończenie studiów wyższych, najlepiej na kierunku wychowanie fizyczne.

Obecnie (2018 r.) nie ma certyfikatów ani egzaminów dopuszczających do zawodu nauczyciela, a o możliwości pracy w szkole decyduje ukończenie studiów wyższych i posiadanie uprawnień pedagogicznych.

Uprawnienia pedagogiczne można uzyskać w ramach studiów podyplomowych organizowanych przez wyższe uczelnie lub kursów pedagogicznych organizowanych przez ośrodki kształcenia ustawicznego.

Nauczyciel wychowania fizycznego może również ukończyć dodatkowe kursy rozszerzające jego kompetencje zawodowe, np.:

- ukończyć kursy z obszaru wychowania fizycznego organizowane przez centra doskonalenia nauczycieli, regionalne ośrodki edukacyjne,
- ukończyć warsztaty i praktyczne szkolenia dla nauczycieli wychowania fizycznego organizowane przykładowo przez Akademię Wychowania Fizycznego,
- ukończyć odpowiedni kurs i uzyskać certyfikat uprawniający do prowadzenia specjalistycznych zajęć, np.: coaching sportowy, organizator imprez sportowych.

Kompetencje nauczyciela wychowania fizycznego są potwierdzane zazwyczaj przez organizatora szkolenia, po zdaniu przez uczestnika egzaminu praktycznego i teoretycznego, objętego programem kursu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	234118
Animator czasu wolnego młodzieży	235916
Trener sportu	342207
Instruktor gimnastyki korekcyjnej	342302
Instruktor odnowy biologicznej	342304
Instruktor rekreacji ruchowej	342305
Instruktor rytmiki	342306
Instruktor sportów siłowych	342307
Instruktor sportów ekstremalnych	342308
Instruktor sztuki walki	342309
Pracownik do spraw kultury fizycznej i sportu	342310

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE**3.1. Zadania zawodowe**

Pracownik w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Zapoznanie się z dokumentacją niezbędną do zaplanowania zajęć.
- Z2 Organizowanie miejsca prowadzenia zajęć, przygotowywanie sprzętu sportowego.

- Z3 Opracowywanie planu pracy i rozkładów materiału¹¹ zgodnych z podstawą programową i programem nauczania wychowania fizycznego¹⁰.
- Z4 Nauczanie i doskonalenie techniki ruchu¹³.
- Z5 Kształtowanie u uczniów sprawności fizycznej.
- Z6 Wyposażanie uczniów w wiedzę ogólną z zakresu sportu, rekreacji, zdrowia.
- Z7 Kształtowanie nawyku aktywności fizycznej i troski o zdrowie w okresie całego życia.
- Z8 Kształtowanie umiejętności osobistych i społecznych sprzyjających całonocnej aktywności fizycznej.
- Z9 Ocenianie postępów uczniów oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń.
- Z10 Współdziałanie z nauczycielami innych przedmiotów oraz doskonalenie jakości pracy szkoły.
- Z11 Prowadzenie dokumentacji związanej z przebiegiem procesu nauczania.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Planowanie i organizowanie pracy zgodnie z polityką edukacyjną

Kompetencja zawodowa Kz1: Planowanie i organizowanie pracy zgodnie z polityką edukacyjną obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Zapoznanie się z dokumentacją niezbędną do zaplanowania zajęć	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady planowania i organizacji pracy własnej; - Specyfikę zajęć ruchowo-sportowych w zależności od ich typu; - Terminologię i powszechnie używane słownictwo związane z wychowaniem fizycznym; - Elementy procesu dydaktycznego; - Metody i techniki nauczania ruchu; - Formy organizacyjne prowadzenia zajęć; - Zasady działania i korzystania ze sprzętu sportowego do ćwiczeń; - Podstawy anatomii i <u>fizjologii człowieka</u>⁵; - Zasady tworzenia konspektów do prowadzenia zajęć; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż. i <u>ergonomii</u>⁴ w zakresie przygotowywania zajęć ruchowo-sportowych.	- Planować różne typy zajęć wychowania fizycznego, biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości uczniów; - Posługiwać się odpowiednią terminologią, nazwami ćwiczeń; - Przygotowywać program oraz zaplanować właściwe techniki nauczania ruchu; - Planować i wykorzystywać odpowiedni do prowadzenia zajęć sprzęt sportowy i wyposażenie; - Przygotowywać różne techniki nauczania ćwiczeń lub w razie potrzeby modyfikować ćwiczenie w trakcie zajęć, ze względu na możliwości motoryczne, kondycyjne uczestników; - Motywowwać uczniów swoją postawą; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż. i ergonomii w zakresie przygotowywania zajęć ruchowo-sportowych.

Z2 Organizowanie miejsca prowadzenia zajęć, przygotowywanie sprzętu sportowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii w zakresie organizowania bazy do prowadzenia zajęć, miejsca prowadzenia zajęć, przygotowywania sprzętu oraz korzystania ze sprzętu sportowego; - Zasady planowania i organizowania stanowiska pracy; - Metody i formy oddziaływań w ramach miejsca prowadzenia zajęć; - Zasady działania i stosowania typowego sprzętu	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż. i ergonomii w zakresie organizowania bazy do prowadzenia zajęć, miejsca prowadzenia zajęć, przygotowywania sprzętu oraz korzystania ze sprzętu sportowego; - Planować działania umożliwiające realizację wytyczonych celów; - Dobierać metody i formy oddziaływań w obrębie bazy treningowej; - Dobierać właściwy sprzęt sportowy (przyrządy,

sportowego; Regulaminy korzystania ze sprzętu sportowego w trakcie zajęć.	wyposażenie) w zależności od specyfiki zaplanowanych zajęć; Kontrolować stan techniczny sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas zajęć.
--	---

Z3 Opracowywanie planu pracy i rozkładów materiału zgodnych z podstawą programową i programem nauczania wychowania fizycznego

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Metody i zasady opracowywania planów pracy i rozkładów materiału nauczania; - Metody i plany pracy w zależności od sprawności ucznia; - Ograniczenia funkcjonowania organizmu oraz możliwości wytrzymałościowe ucznia; - Anatomiczną i psychofizyczną budowę ludzkiego ciała.	- Przestrzegać zasad i metod opracowywania planów pracy i rozkładów materiału; - Ustalać metody i plany pracy w zależności od sprawności i wieku ucznia; - Dopasowywać sposób prowadzenia zajęć do potrzeb i możliwości uczniów.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, Z9, Z10, Z11, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Nauczanie i doskonalenie techniki ruchu

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady przeprowadzania i organizacji zajęć wychowania fizycznego; - Formy i metody pracy; - Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; - Procedury postępowania w przypadku wystąpienia urazów i kontuzji; - Zasady i metody nauczania i doskonalenia technik wybranego sportu; - Możliwości i ograniczenia ucznia; - Zasady i metody aktywizujące i usprawniające.	- Prowadzić zajęcia zgodnie z przyjętymi zasadami dla danego rodzaju zajęć; - Prezentować i objaśniać właściwą technikę wykonywania ćwiczeń; - Wydawać poprawne polecenia i komendy podczas ćwiczeń; - Korzystać ze sprzętu sportowego zgodnie z jego przeznaczeniem; - Obserwować możliwości grupy i dopasowywać charakter zajęć do ich specyfiki; - Przestrzegać zasad bezpieczeństwa i zapobiegać urazom i kontuzjom uczestników zajęć; - Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadku wystąpienia urazu lub kontuzji podczas zajęć; - Stosować procedury postępowania w przypadku wystąpienia urazów i kontuzji podczas zajęć; - Dobierać aktywność fizyczną do możliwości fizycznych podopiecznych; - Stosować zasady nauczania i doskonalenia technik wybranej dyscypliny sportowej.

Z5 Kształtowanie u uczniów sprawności fizycznej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Cechy fizyczne, motoryczne i kondycyjne człowieka; - Metody motywowania osób uczestniczących w zajęciach wychowania fizycznego; - Metody obserwacji uczestników zajęć wychowania fizycznego; - Techniki wykonywania ćwiczeń; - Techniki nauczania ćwiczeń i metody stopniowania trudności (od najprostszego do najtrudniejszego zadania).	- Obserwować grupę i kontrolować poprawność wykonywanych ćwiczeń; - Nauczać technicznie poprawnego wykonywania ćwiczeń; - Korygować błędy popełniane przez uczestników zajęć; - Prezentować i objaśniać właściwą technikę wykonywania ćwiczeń; - Stosować metody i formy pracy umożliwiające uczniowi poprawne wykonanie ruchu i ćwiczenia.

Z6 Wyposażanie uczniów w wiedzę ogólną z zakresu sportu, rekreacji, zdrowia

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Podstawy budowy anatomicznej i fizjologii człowieka; - Metody oceny rozwoju fizycznego i motorycznego dzieci i młodzieży; - Zasady rozciągania i wzmacniania mięśni; - Przyczyny powstawania zaburzeń w postawie ciała człowieka.	- Opisywać budowę anatomiczną i fizjologiczną człowieka; - Rozróżniać fazy rozwoju fizycznego i motorycznego dzieci i młodzieży; - Opisywać przyczyny powstawania zaburzeń w postawie ciała człowieka.

Z7 Kształtowanie nawyku aktywności fizycznej i troski o zdrowie w okresie całego życia

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Potrzeby związane z <u>aktywnością ruchową</u>¹; - Wpływ wysiłku fizycznego i czynników środowiskowych na organizm dzieci i młodzieży; - Metody nauczania ruchu; - Zasady zdrowego i aktywnego stylu życia.	- Przestrzegać metod oceny stanu psychofizycznego i ruchowego uczniów; - Wspierać potrzeby związane z aktywnością ruchową w środowisku; - Kontrolować wpływ wysiłku fizycznego i czynników środowiskowych na organizm ćwiczących; - Dobierać ćwiczenia oraz kontrolować poprawność ich wykonania.

Z8 Kształtowanie umiejętności osobistych i społecznych sprzyjających całonocnej aktywności fizycznej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i metody planowania spotkań z rodzicami i opiekunami w zakresie promocji zdrowia i sportu; - Mechanizmy usprawniania i aktywizacji psychoruchowej dzieci i młodzieży.	- Planować spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki zdrowia i sportu; - Pobudzać do aktywności sportowej, stosując różne techniki motywacji; - Kształtować w uczniach nawyk potrzeby ruchu przez całe życie i zdrowego stylu życia.

Z9 Ocenianie postępów uczniów oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Postępy uczniów w opanowywaniu technik wybranego sportu; • Reguły i techniki motywacji podopiecznych; • Wpływ wzmocnienia pozytywnego i negatywnego na zachowanie podopiecznych; • Zasady ewaluacji w procesie przebiegu ćwiczeń; • Zasady samooceny dokonywanych czynności; • Mechanizmy usprawniania i aktywizacji dzieci i młodzieży.	• Określać postępy w opanowywaniu technik wybranego sportu; • Określać etapowość pracy z podopiecznym; • Wspierać samodyscyplinę i motywować podopiecznych; • Stosować zasady ewaluacji w procesie wychowania fizycznego; • Dostosowywać ćwiczenia do aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży; • Kontrolować adekwatność poleceń i czynności w procesie nauczania; • Identyfikować mechanizmy usprawniania i aktywizacji dzieci i młodzieży; • Wspierać samodyscyplinę i motywować podopiecznych.
Z10 Współdziałanie z nauczycielami innych przedmiotów oraz rodzicami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• <u>Procesy edukacyjne</u>⁹; • Zasady i metody dialogu; • Zasady pracy zespołowej; • Zasady korelacji treści programowych z innymi przedmiotami; • Zasady budowania zaufania w kontaktach z rodzicami; • Formy bieżącej współpracy z rodzicami.	• Określać swoje mocne strony i wykorzystywać je w doskonaleniu pracy; • Kierować do uczniów spójne komunikaty na temat wymagań edukacyjnych; • Współpracować w zespole. • Podejmować, wspólnie z innymi nauczycielami, działania mające na celu podniesienie jakości nauczania; • Prowadzić zebrania i konsultacje z rodzicami; • Rozpoznawać oczekiwania rodziców i wspomagać ich w procesie dydaktyczno-wychowawczym.
Z11 Prowadzenie dokumentacji związanej z przebiegiem procesu nauczania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Prawo oświatowe dotyczące dokumentacji szkolnej; • Sposób prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania przedmiotu; • Zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji procesu dydaktyczno-wychowawczego. • Formy działań podnoszących, jakość pracy szkoły.	• Stosować prawo oświatowe dotyczące dokumentacji szkolnej; • Prowadzić dokumentację zawodową zgodnie z przepisami prawa; • Przechowywać i archiwizować dokumentację procesu dydaktyczno-wychowawczego zgodnie z przepisami prawa; • Podejmować, wspólnie z innymi nauczycielami, działania mające na celu podniesienie jakości pracy szkoły.

3.4. Kompetencje społeczne

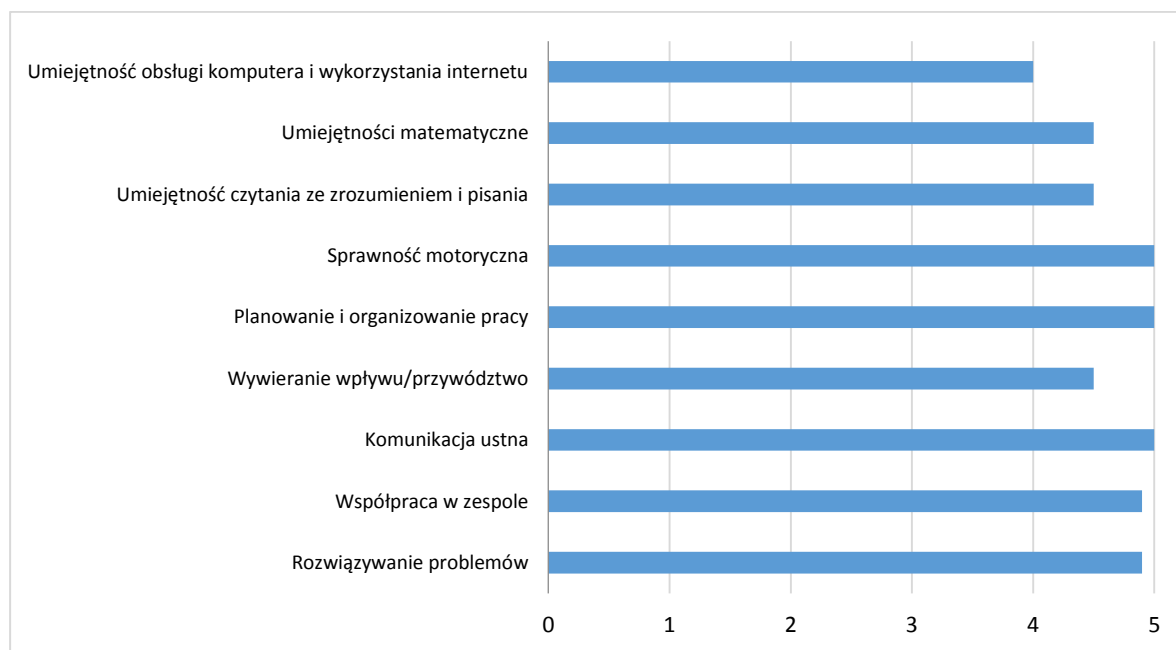
Pracownik w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki własnych działań opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznych z dziećmi i młodzieżą.
- Osiągania efektów uczenia się zgodnie z wymaganiami podstawy programowej oraz zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia wychowanków podczas prowadzenia zajęć ruchowo-sportowych.
- Podejmowania samodzielnych decyzji w korelacji z potrzebami oraz oczekiwaniami uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.
- Oceniania działań własnych oraz wykonywanych w ramach współdziałania zespołowego nauczycieli wychowania fizycznego w placówce oświatowej, w której pracuje nauczyciel.
- Podnoszenia własnych kompetencji oraz uzyskiwania kolejnych uprawnień do prowadzenia specjalistycznych zajęć ruchowo-sportowych.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej nauczyciela, w tym przestrzegania zasad uczciwości, rzetelności, poufności.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciel wychowania fizycznego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciel wychowania fizycznego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji w sektorze sport.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Nauczyciel wychowania fizycznego może ubiegać się o pracę w:

- szkołach różnego typu (szkoła podstawowa, szkoła branżowa I i II stopnia, technikum, liceum ogólnokształcące i szkoły policealne),
- szkołach sportowych, szkołach mistrzostwa sportowego, oddziałach sportowych,
- przedszkolach,
- centrach kształcenia,
- studium wychowania fizycznego,
- centrach rekreacji, fitness dla młodzieży i dorosłych,
- klubach sportowo-rekreacyjnych,
- miejscach zorganizowanego wypoczynku i rekreacji ruchowej (np. hotele, domy wczasowe, sanatoria, uzdrowiska, ośrodki sportowe, obozy, kolonie).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce **nauczyciel wychowania fizycznego** może uzyskać wymagane kwalifikacje (studia I i II stopnia, studia podyplomowe) na wybranej przez siebie uczelni, najlepiej na kierunku wychowanie fizyczne.

Instytucje oferujące kształcenie (studia I i II stopnia, studia podyplomowe) preferowane dla zawodu nauczyciel wychowania fizycznego to: akademie wychowania fizycznego i uniwersytety.

Szkolenie

Kursy i szkolenia dla **nauczyciela wychowania fizycznego** oferują specjalizujące się w tym instytucje edukacji ustawicznej oraz uczelnie wyższe.

Czynny zawodowo nauczyciel wychowania fizycznego powinien brać udział w kursach i szkoleniach organizowanych przez wyspecjalizowane instytucje szkoleniowe, w tym:

- publiczne placówki doskonalenia nauczycieli,
- ośrodki rozwoju edukacji,
- centra edukacji obywatelskiej,
- centra edukacji ustawicznej i praktycznej.

Nauczyciel wychowania fizycznego może nieustannie się doskonalić i poszerzać swoje kompetencje poprzez udział w:

- warsztatach, konferencjach metodycznych,
- kursach kwalifikacyjnych dających – podobnie jak studia podyplomowe o charakterze promocyjnym – dodatkowe uprawnienia, np. instruktora, edukatora, doradcy zawodowego, związane z organizacją i zarządzaniem w oświacie na różnych jej szczeblach, realizacją ścieżek edukacyjnych oraz samodzielnie rozwijać swoją sprawność fizyczną¹².

Z reguły organizatorzy powyższych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na stanowisku **nauczyciela wychowania fizycznego** zależy od stopnia awansu zawodowego.

Wynagrodzenie nauczyciela stażysty posiadającego wykształcenie wyższe z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi od 2300 zł do 2500 zł, nauczyciela kontraktowego posiadającego wykształcenie wyższe z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi od 2350 zł do 2600 zł, nauczyciela mianowanego posiadającego wykształcenie wyższe z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi od 2400 do 2900 zł, a nauczyciela dyplomowanego posiadającego wykształcenie wyższe z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi od 2600 zł do 3400 zł. Podane kwoty są kwotami brutto i dotyczą nauczycieli zatrudnionych na podstawie Karty Nauczyciela.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **nauczyciel wychowania fizycznego** możliwe jest zatrudnianie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielkimi zaburzeniami słuchu (03-L) pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklkami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. poz. 829).
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1263, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. poz. 1574).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 marca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. poz. 638).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz. U. poz. 1322).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie Sektorowej Ramy Kwalifikacji w sektorze sport (Dz. U. poz. 1268).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131).

Literatura branżowa:

- Bielski J.: Podstawowe problemy teorii wychowania fizycznego. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2017.
- Canovas R.: Anatomia. Ćwiczenia mięśni ciała. SBM, Warszawa 2016.
- Gołąbek T., Jasiak H., Jucewicz A.: ABC sport dla wszystkich. Spółdzielcza Agencja Reklamowa SPAR, Warszawa 1988.
- Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017.
- Kierczak U.: Metoda projektów w pracy nauczyciela wychowania fizycznego. Praktyczny przewodnik. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2012.
- Kupisiewicz Cz., Kupisiewicz M.: Słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Madejski E., Węglarz J.: Wybrane zagadnienia współczesnej metodyki wychowania fizycznego. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2017.
- Malarecki I.: Zarys fizjologii wysiłku i treningu sportowego. Sport i Turystyka, Warszawa 1981.
- Olex-Zarychta D.: Fitness – Teoretyczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć. Podręcznik dla studentów wychowania fizycznego i instruktorów fitness. Wydawnictwo AWF, Katowice 2009.
- Ostrowski K.: Awans zawodowy nauczyciela wychowania fizycznego. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2009.
- Ostrowska M.: Bezpieczeństwo na lekcjach wychowania fizycznego czyli jak skutecznie unikać wypadków. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008.
- Przybylska A.: Jak ćwiczyć prawidłowo. Ćwiczenia dla kobiet na siłowni i sali. Landie.pl (b.m.w.), 2011.
- Raczek J.: Szkolenie młodzieży w systemie sportu wyczynowego. AWF, Katowice 1986.
- Strzyżewski S.: Proces wychowania w kulturze fizycznej. AWF, Katowice 1986.
- Ulatowski T.: Teoria i metodyka sportu. Sport i Turystyka, Warszawa 1979.
- Warchoń K.: Podstawy metodyki współczesnego wychowania fizycznego. Fosze, Rzeszów 2017.
- Wroczyński R.: Powszechne dzieje wychowania fizycznego i sportu. AWF, Poznań 2003.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>

- Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy: <http://www.insp.waw.pl>
- Kuratorium Oświaty: <http://www.kuratorium.waw.pl>
- Ministerstwo Edukacji Narodowej: <https://men.gov.pl>
- Ministerstwo Sportu i Turystyki: <https://www.msit.gov.pl>
- NWF: <https://nauczycielwf.pl>
- Ortopedio.pl: <https://www.ortopedio.pl/porady-ekspertow/co-to-jest-dyskopatia-protruzja-prolapsja-ekstruzja-sekwestracja>
- Państwowa Inspekcja Pracy: <https://web.pip.gov.pl/ergonomia/index.html>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Sektorowa Rama Kwalifikacji w Sporcie (SRKS): <http://www.srks.pl>, <http://kwalifikacje.edu.pl/sektorowa-rama-kwalifikacji-w-sporcie-srks>
- Shape: <https://www.shape.pl>
- Słownik Języka Polskiego PWN: <https://sjp.pwn.pl/slowniki/fizjologia.html>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Szkolnictwo.pl: https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Sprawno%C5%9B%C4%87_fizyczna
- Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu: https://wup.torun.pl/wp-content/uploads/2018/06/PCBY_201806_nauczyciel_wych_fizycznego.pdf
- Wychowaniefizyczne.pl: <http://www.wychowaniefizyczne.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aktywność ruchowa	Niezbędna ilość ruchu – ćwiczeń fizycznych – potrzebna do rozwoju i zachowania zdrowia każdego człowieka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
2	Dydaktyka	Dział pedagogiki zajmujący się metodami nauczania i uczenia się.	https://sjp.pwn.pl/sjp/dydaktyka;2555596.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Dyskopatia	Pojęcie określające wszystkie stany chorobowe dotyczące krążka międzykręgowego kręgosłupa (dysku). Często potocznie nazywane wypadnięciem dysku.	https://www.ortopedio.pl/porady-ekspertow/co-to-jest-dyskopatia-protruzja-prolapsja-ekstruzja-sekwestracja [dostęp: 31.10.2018]
4	Ergonomia	Zajmuje się związkami zachodzącymi pomiędzy człowiekiem a jego zajęciem, sprzętem i otoczeniem (materialnym) w najszerszym znaczeniu, włączając w to pracę, wypoczynek, sytuacje w domu i podróży.	https://web.pip.gov.pl/ergonomia/index.html [dostęp: 31.10.2018]

5	Fizjologia człowieka	Nauka o czynnościach życiowych i procesach zachodzących w organizmach żywych.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/fizjologia.html [dostęp: 31.10.2018]
6	Metody aktywizujące	Grupa metod nauczania, które charakteryzuje to, że w procesie kształcenia aktywność uczniów przewyższa aktywność nauczyciela. Stosowanie metod aktywizujących w procesie dydaktycznym sprzyja pogłębieniu zdobytej wiedzy, jej operatywności i trwałości. Dzieci muszą myśleć podczas wykonywania podjętych działań. Angażują się emocjonalnie; są aktywne w sferze percepcyjnej, ruchowej, werbalnej i emocjonalno- motywacyjnej.	https://www.szkolnictwo.pl/index.php?id=PU6435 [dostęp: 31.10.2018]
7	Padaczka	Grupa przewlekłych zaburzeń neurologicznych, objawiająca się drgawkami lub wyprężeniami ciała z utratą przytomności.	Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017
8	Podstawa programowa	W polskim prawie oświatowym obowiązkowy na danym etapie edukacyjnym zestaw treści nauczania oraz umiejętności, które muszą być uwzględnione w programie nauczania i umożliwiają ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych. Podstawę programową dla wszystkich rodzajów szkół ogłasza minister odpowiedzialny za oświatę i wychowanie	https://men.gov.pl/zycie-szkoly/ksztalcenie-ogolne/podstawa-programowa/podstawa-programowa-materialy-dla-nauczycieli.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Procesy edukacyjne	Uporządkowane działania w pewnej sekwencji czasu, których rezultatem jest osiągnięcie zmiany. Jeżeli działania nauczycieli i innych pracowników szkoły są działaniami systematycznymi i celowymi, to mamy do czynienia z procesem edukacyjnym.	Kupisiewicz Cz., Kupisiewicz M.: Słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009
10	Program nauczania wychowania fizycznego	Program nauczania dotyczy przedmiotu wychowanie fizyczne i stanowi opis sposobu realizacji celów kształcenia i zadań edukacyjnych ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Program realizuje podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
11	Rozkład materiału	Zapis kolejnych tematów realizowanych według programu nauczania danego przedmiotu. Definiuje treści edukacji, które musi uwzględnić nauczyciel.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
12	Sprawność fizyczna	Umiejętność rozwiązywania przez człowieka zadań ruchowych lub zdolność do efektywnego i ekonomicznego wykonania pracy mięśniowej. Pojęcie sprawności fizycznej jest pojmowane w odmienny sposób przez różnych teoretyków. Dla jednych może oznaczać uprawianie danej aktywności ruchowej, dla drugich zaś muskularną sylwetkę ciała, czy też troskę o swój stan zdrowia. Jednak pomimo rozbieżności można w nich zauważyć pewne wspólne cechy.	https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Sprawno%C5%9B%C4%87_fizyczna [dostęp: 31.10.2018]
13	Technika ruchu	Umiejętność ekonomicznego celowego i swobodnego wykonywania wszelkich czynności ruchowych. Umiejętność ta zależy od zdolności ruchowych ćwiczącego oraz częstotliwości powtarzania ćwiczeń.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.